

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

16.02.2021

Lēmums Nr. 4-02/12

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu

Adresāts:

Smiltenes novada pašvaldība, adrese: Dārza iela 3, Smiltene, Smiltenes novads, LV-4729;
e – pasts: dome@smiltene.lv.

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Smiltenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2021.– 2045. gadam un Smiltenes novada attīstības programma (turpmāk – Stratēģija un Attīstības programma).

Izvērtētā dokumentācija:

Smiltenes novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) 2021. gada 14. janvāra vēstule Nr. SND/3.8/67 “*Par Smiltenes novada plānošanas dokumentu izstrādes uzsākšanu*”, Pašvaldības iesniegums “*Par plānošanas dokumentu “Smiltenes novada attīstības programma” un “Smiltenes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2021.–2045. gadam” izstrādes uzsākšanu*” (turpmāk – Iesniegums), Smiltenes novada domes 2020. gada 25. novembra sēdes lēmums Nr.6 97 (sēdes protokols Nr. 21, 48.§.) “*Par jaunveidojamā Smiltenes novada attīstības programmas izstrādes uzsākšanu*”, Apes novada domes 2020. gada 26. novembra sēdes lēmums Nr. 223 (sēdes protokols Nr. 19, 16.p.) “*Par jaunveidojamā Smiltenes novada attīstības programmas izstrādes uzsākšanu*”, Raunas novada domes 2020. gada 25. novembra sēde lēmums (sēdes protokols Nr. 15, 15.§.) “*Par jaunveidojamā Smiltenes novada attīstības programmas izstrādes uzsākšanu*”, Smiltenes novada domes 2020. gada 25. novembra sēdes lēmums Nr. 696 (sēdes protokols Nr. 21, 47.§.) “*Par jaunveidojamā Smiltenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes uzsākšanu*”, Apes novada domes 2020. gada 26. novembra sēdes lēmums Nr. 224 (sēdes protokols Nr. 19, 17.p.) “*Par jaunveidojamā Smiltenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes uzsākšanu*”, Raunas novada domes 2020. gada 25. novembra sēdes lēmums (sēdes protokols Nr. 15, 14.§.) “*Par jaunveidojamā Smiltenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes uzsākšanu*” (turpmāk – Lēmumi), Valsts vides dienesta Vidzemes reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – VVD Vidzemes RVP) 2020. gada 23. decembra vēstule Nr. 11.2/5352/VI/2020 “*Par SIVN nepieciešamību un nosacījumiem Smiltenes novada attīstības programmas izstrādei*” un 2020. gada 22. decembra vēstule Nr. 11.2/5338/VI/2020 “*Par SIVN nepieciešamību un nosacījumiem Smiltenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādei*”, Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2021. gada 11. janvāra vēstule Nr. 4.8/160/2021–N “*Par Smiltenes novada attīstības programmu*” un 2021. gada 6. janvāra vēstule Nr. 4.8/91/2021–N “*Par Smiltenes novada*

ilgtspējīgas attīstības stratēģiju”, Veselības inspekcijas 2020. gada 14. decembra vēstule Nr. 4.6.3.–1./953V/515 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Smiltenes novada attīstības programmai*”, Veselības inspekcijas 2020. gada 14. decembra vēstule Nr. 4.6.3.–1./948V/514 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Smiltenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2021.–2045. gadam*” un Veselības inspekcijas 2020. gada 14. decembra dokuments Nr. 4.6.3.–10./948V/151 “*Nosacījumi teritorijas plānojumam*”.

Plānošanas dokumenta izstrādātāja viedoklis:

Pašvaldības ieskatā Stratēģijai un Attīstības programmai stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) nav nepieciešams, ņemot vērā to, ka izstrādes procesā ir Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma, kurai ir piemērota Stratēģiskā novērtējuma procedūra un to, ka, izstrādājot Attīstības programmu un Stratēģiju, tiks ievēroti Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (Latvija 2030) un Vidzemes plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentos noteiktie ilgtermiņa attīstības mērķi un prioritātes. Attīstības programmā un Stratēģijā netiek plānotas tādas aktivitātes/darbības, kas pamatotu Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 23. viens *prim* panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kuram saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai (Vides pārraudzības valsts birojs, – turpmāk – Birojs) rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2021. gada 14. janvārī Birojā saņemta Pašvaldības 2021. gada 14. janvāra vēstule Nr. SND/3.8/67 “*Par Smiltenes novada plānošanas dokumentu izstrādes uzsākšanu*” un Iesniegums, kurā sniegta informācija, ka Smiltenes, Apes un Raunas pašvaldību domes ir pieņēmušas Lēmumus, lai uzsāktu Stratēģijas un Attīstības programmas izstrādi. Atbilstoši Iesniegumam un Lēmumiem:
  - 2.1. Plānošanas dokumentu stratēģiskās daļas izstrāde plānota atbilstoši Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai līdz 2030. gadam, Vidzemes reģiona attīstības plānošanas dokumentiem un pašreiz spēkā esošajiem Smiltenes, Apes un Raunas novada plānošanas dokumentiem. Attīstības programmas izstrādē tiks ņemts vērā Vides un reģionālās attīstības ministrijas “*Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī*”.
  - 2.2. Izstrādājot Stratēģiju, tiks noteikts novada ilgtermiņa attīstības redzējums, izvirzīti stratēģiskie mērķi un attīstības prioritātes un izstrādāta telpiskās attīstības perspektīva. Izstrādājot Attīstības programmu, tiks ietverta pašreizējās situācijas analīze, tendences un prognozes, kā arī informācija par Attīstības programmas izstrādes procesu, tiks noteiktas vidēja termiņa prioritātes, rīcības vidēja termiņa uzstādījumu īstenošanai un investīciju plāns, Attīstības programmas īstenošanai nepieciešamo resursu apjoms un Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtība.
  - 2.3. Smiltenes novada administratīvajā teritorijā pēc administratīvi teritoriālās reformas ietilps Apes pagasts (Apes pilsēta), Bilskas pagasts, Blomes pagasts, Brantu pagasts, Drustu pagasts, Gaujienas pagasts, Grundzāles pagasts, Launkalnes pagasts, Palsmanes

pagasts, Raunas pagasts, Smiltenes pagasts (Smiltenes pilsēta), Trapenes pagasts, Variņu pagasts un Virešu pagasts.

- 2.4. Atbilstoši Iesniegumā sniegtajai informācijai Attīstības programmas rīcības programmā iekļauti dažādi infrastruktūras objekti, kas sekmēs vides kvalitātes uzlabošanu – energoefektivitātes uzlabošanu, atkritumu saimniecības attīstības projekti, siltumapgādes, ūdenssaimniecības projekti, teritorijas labiekārtošanas projekti, klimata pārmaiņu mazināšanas projekti u.c. projekti. Attīstības programmas izstrāde balstīsies uz ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteiktajiem attīstības virzieniem. Attīstības programma tiks izstrādāta, ievērojot arī augstāka līmeņa (nacionālā, reģionālā) teritorijas attīstības plānošanas dokumentu prasības un normatīvo aktu prasības, kas regulē īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas kārtību. Plānošanas dokumentā paredzētās darbības ir saistāmas ar Smiltenes novada teritorijas plānojumu, kam 2019. gadā ir veikts Stratēģiskais novērtējums.
- 2.5. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “OZOLS” pieejamo informāciju Smiltenes novada teritorijā daļēji vai pilnībā atrodas 41 īpaši aizsargājama dabas teritorija, tostarp šādas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas: dabas liegumi “*Launkalne*”, “*Liēlais purvs*”, “*Mežole*”, “*Rauza*”, “*Šepka*”, “*Raunas Staburags*”, “*Ziemeļgauja*”, “*Ašu purvs*”, “*Gaujienas priedes*”, “*Korneti–Peļļi*”, “*Lepuru purvs*”, “*Melnasalas purvs*”, “*Melnupes meži*”, “*Sloku purvs*”, “*Tetersalas purvs*” un aizsargājamo ainavu apvidus “*Veclaicene*”. Plānošanas dokumentos nav paredzēts veikt darbības *Natura 2000 teritorijās* un tām pieguļošajās teritorijās, kas būtu pretrunā ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas normatīviem aktiem. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu regulē vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kas tiks ņemti vērā, izstrādājot Attīstības programmu un Stratēģiju.
3. Atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) 5. un 6. punktos noteiktajam, veiktas konsultācijas ar VVD Vidzemes RVP, DAP administrāciju un Veselības inspekciju par plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, kā arī par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību. Iesniegumam pievienotas:
  - 3.1. VVD Vidzemes RVP 2020. gada 23. decembra vēstule Nr. 11.2/5352/VI/2020 “*Par SIVN nepieciešamību un nosacījumiem Smiltenes novada attīstības programmas izstrādei*” un 2020. gada 22. decembra vēstule Nr. 11.2/5338/VI/2020 “*Par SIVN nepieciešamību un nosacījumiem Smiltenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādei*”. VVD Vidzemes RVP ieskatā Stratēģiskā novērtējuma procedūra Attīstības programmai un Stratēģijai nav nepieciešama, ņemot vērā plānošanas dokumentu mērķi, būtību, kā arī lietderības apsvērumus un ievērojot Likuma 4. un 23. divi *prim* pantā noteiktos Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritērijus.
  - 3.2. DAP administrācijas 2021. gada 11. janvāra vēstule Nr. 4.8/160/2021–N “*Par Smiltenes novada attīstības programmu*” un 2021. gada 6. janvāra vēstule Nr. 4.8/91/2021–N “*Par Smiltenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju*”. DAP administrācija norādījusi uz novadā esošajām dabas vērtībām un mežsaimniecības un derīgo izrakteņu ieguves ietekmi uz tām, tāpēc plānošanas dokumentu izstrādē nepieciešams ņemt vērā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības prasības, kā arī vispārējos aizsardzības un izmantošanas noteikumus, kas nepieļauj teritoriju attīstības plānojuma dokumentos būtiskas izmaiņas, kam varētu būt negatīva ietekme uz dabas vērtībām. DAP administrācija savas kompetences ietvaros paudusi viedokli, ka plānošanas dokumentiem ir nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu.

- 3.3. Veselības inspekcijas Veselības inspekcijas 2020. gada 14. decembra vēstule Nr. 4.6.3.–1./953V/515 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Smiltenes novada attīstības programmai” un 2020. gada 14. decembra vēstule Nr. 4.6.3.–1./948V/514 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Smiltenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2021.–2045. gadam”, kurās Veselības inspekcija paudusi viedokli par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību plānošanas dokumentiem.
- 3.4. Veselības inspekcijas 2020. gada 14. decembra Nr. 4.6.3.–10./948V/151 “Nosacījumi teritorijas plānojumam”. Veselības inspekcija izvirzījusi prasības plānošanas dokumentu izstrādāšanai, tostarp attiecībā uz pasākumiem atkritumu apsaimniekošanā, ūdeņu aizsardzības nodrošināšanu, dzeramā ūdens un notekūdeņu apsaimniekošanu, gaisa kvalitātes nodrošinājumu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, kā arī pasākumiem, kas ierobežotu trokšņu nelabvēlīgo ietekmi.
4. Stratēģija un Attīstības programma nav ietverti to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres. Līdz ar to jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Novērtējis ar Izstrādātājas Iesniegumu sniegto informāciju, kā arī vadoties no Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktajiem kritērijiem, Birojs konstatē, ka konkrētā Stratēģija un Attīstības programma atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams:
- 4.1. Likuma 23. divi *prim* pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23. divi *prim* panta 1. punkts), tostarp to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23. divi *prim* panta 1. punkta a., b., c., d. apakšpunkts). Tāpat Likuma 23. divi *prim* pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c. Savukārt Likuma 23. divi *prim* panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.
- 4.2. Likuma 4. panta trešās daļas 1. un 2. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, kurus apstiprina vietējā pašvaldība, kuri saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai, kā arī plānošanas dokumentiem, kuru īstenošanai var būt būtiska ietekme uz Natura 2000 teritoriju.
- 4.3. Šādā kontekstā Birojs secina, ka Stratēģiju un Attīstības programmu paredzēts izstrādāt kā jaunus plānošanas dokumentus apvienotajam Smiltenes novadam ar mērķi Stratēģijā noteikt novada ilgtermiņa attīstības redzējumu, izvirzīt stratēģiskos mērķus un attīstības prioritātes, kā arī Attīstības programmā definēt vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopumu, lai sasniegtu Stratēģijā izvirzītos stratēģiskos mērķus. Attīstības programma ir plānošanas dokuments, ko apstiprina vietējā pašvaldība, un tās realizācija var notikt atbilstoši spēkā jau esošajiem hierarhiski augstākiem pašvaldības plānošanas dokumentiem, proti ilgtspējīgai attīstības stratēģijai un teritorijas plānojumam. Saistībā ar minēto konstatējams:
- 4.3.1. Atbilstoši Biroja rīcībā pieejamai informācijai Smiltenes novadā iekļautie administratīvi teritoriālo vienību plānošanas dokumenti – ilgtspējīgās attīstības

stratēģijas (Smiltenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2037. gadam¹, Apes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2030. gadam² un Raunas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2037. gadam³) ir spēkā esoši, bet ar Stratēģiju tiks pārskatīti, galvenokārt, apvienotā novada turpmākie stratēģiskie mērķi un attīstības prioritātes.

4.3.2. No novada plānošanas dokumentiem iepriekšējā plānošanas periodā tika veikts Stratēģiskais novērtējums un izstrādāts Vides pārskats Smiltenes novada teritorijas plānojumam, par kuru Birojs 2019. gada 9. decembrī izsniedzis atzinumu Nr.4–03/22⁴, kā arī Apes novada teritorijas plānojumam 2014.–2025. gadam un Apes novada attīstības programmai 2014.–2020. gadam, par kuriem Birojs 2014. gada 27. martā izsniedzis atzinumu Nr.6⁵. Savukārt Raunas novada teritorijas plānojumam 2012. – 2024. gadam Birojs 2011. gada 21. aprīlī pieņēmis lēmumu Nr. 22 “*Par Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanu*”⁶, ņemot vērā plānošanas dokumenta saturisko ieceri, novada specifiku un ar tā attīstību saistītos vides aspektus. Atbilstoši Iesniegumā norādītajam Attīstības programma un Stratēģija tiks izstrādāta, ievērojot Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (Latvija 2030) un Vidzemes plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentos noteiktos ilgtermiņa attīstības mērķus un prioritātes.

4.3.3. Ar 2020. gada 10. jūlija lēmumu 4–02/40⁷ Stratēģiskais novērtējums piemērots Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programmai 2021. – 2027. gadam, secinot, ka Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma būs nozīmīgs reģionāla līmeņa plānošanas dokuments, kas noteiks un specificēs reģionam raksturīgos attīstības virzienus un prioritātes arī ar vidi saistītu problēmu risināšanai. Turpat secināts, – kā hierarhiski augstākam reģionāla līmeņa dokumentam Stratēģiskā novērtējuma veikšana šajā stadijā ir samērīga un lietderīga, tai skaitā tādēļ, ka – atbilstīgi novērtētu attīstības virzienu gadījumā – to realizācija zemākā līmenī (vietējo pašvaldību līmenī, tai skaitā pēc reģionālās reformas) varēs būt iespējama bez atkārtotas vides aspektu pārvērtēšanas, ja vien netiks paredzētas būtiskas jaunas ievirzes.

4.4. Izvērtējot Birojā iesniegto informāciju, kā arī caurlūkojot plānošanas teritorijai izstrādātos un spēkā esošos plānošanas dokumentus, no kuriem daļai jau bijis veikts Stratēģiskais novērtējums, secināms, ka, izstrādājot Stratēģiju un Attīstības programmu nākamajam plānošanas periodam, ir paredzēts izvērtēt un ņemt vērā jau noteiktos attīstības virzienus, investīciju prioritātes un uzsāktos vai daļēji īstenotos projektus. Pēc būtības tas nozīmē, ka ar plānošanas dokumentu paredzēts izsvērt jau iepriekšējā plānošanas periodā noteikto un izvērtēto mērķu un prioritāšu aktualitāti, ja nepieciešams, precizējot attīstības virzienus. Caurlūkojot plānošanas teritorijā iekļauto esošo novadu (Smiltenes, Apes un Raunas novadu) izstrādātos attīstības plānošanas dokumentus, var secināt, ka tie paredz pilnveidot un attīstīt arī infrastruktūru uzņēmējdarbības attīstībai, tomēr investīciju plāni, galvenokārt, saistīti ar esošās publiskās infrastruktūras sakārtošanu un uzturēšanu, jauni un ambiciozi infrastruktūras un industriālo teritoriju izveidošanas risinājumi Likuma 1. pielikuma darbību īstenošanai netika plānoti. Arī no Iesnieguma neizriet, ka Stratēģijas un Attīstības

¹ Pieejams: https://geolattvija.lv/geo/tapis#document_1842

² Pieejams: https://geolattvija.lv/geo/tapis#document_1816

³ Pieejams: https://geolattvija.lv/geo/tapis#document_2822

⁴ Pieejams: <http://www.vpnb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2019>

⁵ Pieejams: <http://www.vpnb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2014>

⁶ Pieejams: <http://www.vpnb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2011>

⁷ Pieejams <http://www.vpnb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=9&year=2020>.

programmas izstrādes mērķis būtu būtiski mainīt iepriekš jau novērtētos plānošanas risinājumus, ieplānot jaunas darbības, kas atbilstu Likuma 1. pielikumam.

- 4.5. Vienlaicīgi no Iesnieguma secināms, ka ar Attīstības programmas īstenošanu paredzēti arī tādi pasākumi, kas pie noteiktiem nosacījumiem atbilstu Likuma 2. pielikumā minētajām darbībām, piemēram, Attīstības programmas *Rīcības programmā* iekļauti atkritumu saimniecības attīstības projekti un ūdenssaimniecības projekti. Izskatot iepriekšējā plānošanas periodā Smiltenes novadā uzsāktos un īstenotos investīciju projektus, Birojs konstatē, ka atbilstoši publiski pieejamam Smiltenes novada attīstības programmas 2012.–2018. gadam *Rīcības plānam un investīciju plānam (2020. gads)*⁸ ūdenssaimniecības projekti saistīti ar esošo ūdensvadu un kanalizācijas sistēmas rekonstrukciju un kvalitatīva dzeramā ūdens nodrošināšanu, savukārt atkritumu saimniecības attīstības projekti ir saistīti ar atkritumu šķīrošanas infrastruktūras izveidi (izveidojot 30 ekopunktus, 1 ekolaukumu un 1 kompostēšanas laukumu, kuru izveidē atbildīgais par projekta īstenošanu ir SIA “ZAAO”), no kā Birojs secina, ka, turpinot iesāktos investīciju projektus, tie neietver pasākumus, kuru rezultātā veidotos būtiska negatīva ietekme, tai skaitā piesārņojums, palielināta slodze uz dabas vidi u.tml.
- 4.6. Līdz ar to, vadoties no pašlaik pieejamās informācijas, nav konstatējams, ka plānošanas dokumenti būtu pielīdzināmi Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktajiem plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums nepieciešams, tāpat nav konstatējams, ka ar Stratēģijas un Attīstības programmas izstrādi varētu tikt paredzētas būtiskas, vides stāvokli ietekmējošas izmaiņas, ja tās salīdzinātu ar iepriekš plānoto (un vērtēto) (Likuma 23. divi *prim* panta 1. punkta a. – e. apakšpunkts). Minētais nenozīmē, ka jauno plānošanas dokumentu izstrāde nebūtu saistīta arī ar jauniem izaicinājumiem un risināmām problēmām, – jo ar šiem dokumentiem tiks likts pamats jaunās teritoriālās vienības (apvienoto novadu) telpiskās attīstības prioritātēm, kur vienota redzējuma veidošana arī no vides pārvaldības viedokļa ir nozīmīga. Tomēr priekšnosacījumi konkrētu darbību īstenošanai ar teritoriālo piesaisti ir jau ietverti citos plānošanas dokumentos, un tie no Likuma viedokļa ir bijuši novērtēti, tai skaitā relatīvi neseni.
- 4.7. Vērtējot plānošanas teritoriju un risinājumus arī kopskatā ar Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021. – 2027. gadam⁹ noteiktajiem izaicinājumiem, konkrētajai plānošanas teritorijai nav raksturīgas tik kompleksas vides problēmas, kuru risināšana Vidzemē kā vienā no nacionālo interešu telpām definēta kā prioritāte (piemēram, ceļu un ielu infrastruktūras attīstība, mobilitātes uzlabošana Rīgas metropoles areālā). Tādējādi – šādā aspektā nav konstatējams, ka plānošanas teritorijā specifisko vides problēmu risināšanai būtu paredzētas būtiskas jaunas ievirzes, ja tās salīdzina ar reģionam raksturīgo attīstības virzienu un prioritāšu ietvaru, kas Stratēģiskajam novērtējumam jau pakļaujamas plānošanas reģiona līmenī.
- 4.8. Vērtējot iespējamu negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, kā arī citām jutīgām vides teritorijām (Likuma 4. panta trešās daļas 2. punkts, 23. divi *prim* panta 3., 4. punkts), Birojs ņem vērā DAP administrācijas viedokli, jo pārmērīgas antropogēnās slodzes palielināšanās dabas teritorijās vai to tuvumā ir viens no priekšnoteikumiem pret pārmaiņām jutīgu teritoriju vērtības zudumam. Tomēr, vadoties no Birojā sniegtās informācijas, plānošanas teritorijā ar Stratēģiju un Attīstības programmu (salīdzinājumā ar spēkā esošajiem plānošanas dokumentiem) nav paredzēts noteikt nozīmīgus jaunus attīstības virzienus un attīstības prioritātes jutīgām teritorijām ar telpisku piesaisti un būtisku negatīvu ietekmi, tai skaitā tādas, kas tieši saistīti ar mežizstrādi un derīgo izrakteņu ieguvī. Vietējo pašvaldību attīstības plānošanas

⁸ Pieejams: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_1842

⁹ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2019. gada 26. novembra rīkojumu Nr. 587 “Par Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2021.–2027. gadam”

dokumentu izstrādei dabas vērtību aizsardzības ziņā ir nozīmīga loma, tomēr konkrētas darbības ar iespējamu negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, kā arī citām jutīgām vides teritorijām atbilstīgāk var novērtēt tieši teritoriju plānojumu izstrādes ietvaros. Kā norādījusi DAP administrācija, tad plānošanas dokumentu izstrādē jāņem vērā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības prasības, kā arī vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kas nepieļauj teritoriju attīstības plānojuma dokumentos būtiskas izmaiņas, kam varētu būt negatīva ietekme uz dabas vērtībām. Šādā kontekstā izsverot Stratēģiskā novērtējuma piemērošanas pamatojumu un lietderību, Birojs secina, ka konkrēto plānošanas dokumentu īstenošanai nav konstatējama tik būtiska negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, ja tiek ievēroti institūciju izvirzītie nosacījumi plānošanas dokumenta izstrādei. Līdz ar to nav konstatējams, ka Stratēģija un Attīstības programma atbilstu Likuma 4. panta trešās daļas 2. punktā noteiktam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums nepieciešams (Likuma 23. divi *prim* panta 3., 4. punkts).

- 4.9. Vadoties no pieejamās informācijas, Birojs arī nekonstatē, ka Stratēģijas un Attīstības programmas izstrāde un īstenošana varētu būt saistīta ar pārrobežu ietekmi (starpvalstu aspektā), jo par jauniem nozīmīgiem projektiem ar pārrobežu ietekmi Iesniegumā informācija nav sniegta, tāpat nav konstatējams, ka Stratēģijas un Attīstības programmas izstrāde un īstenošana varētu būt saistīta ar nozīmīgiem avāriju riskiem un summārām ietekmēm. Tomēr, ja plānošanas dokumenta izstrādes gaitā tiek identificētas/plānotas jaunas (iepriekš nevērtētas) darbības, kas saistītas ar Likuma 1. un/vai 2. pielikumā iekļauto darbību īstenošanu, vai citas darbības ar iespējamu būtisku ietekmi uz vidi vai dabas vērtībām, pašvaldībai atkārtoti jākonsultējas ar VVD Vidzemes RVP par nosacījumiem un Stratēģiskā novērtējuma procedūras nepieciešamību.
5. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs uzskata, ka Stratēģiskā novērtējuma veikšana Stratēģijai un Attīstības programmai konkrētajā gadījumā nav nepieciešama un tās veikšana neizriet arī no lietderības un samērības apsvērumiem – to nepieprasa kā obligāti veicamu spēkā esošie normatīvie akti un tā nepieciešamība neizriet arī no vērtējuma par iespējamo vides problēmu un ietekmes uz vidi būtiskumu, kas veicams saskaņā ar Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktajiem kritērijiem. Pie nosacījuma, ja plānošanas dokumenta īstenošana neparedz nozīmīgus jaunus attīstības virzienus un plānus ar papildus būtisku negatīvu ietekmi, kā arī nosacījuma, ka, izstrādājot un īstenojot Stratēģiju un Attīstības programmu, tiks ievēroti institūciju sniegtie nosacījumi, publiskās apspriešanas laikā saņemtās institūciju atzinumu rekomendācijas un spēkā esošie normatīvie akti – sagaidāmo ietekmi ir iespējams identificēt, samazināt un novērst arī ar citiem vērtēšanas instrumentiem.
6. Līdz ar to Birojs, izvērtējot tā rīcībā esošo un iesniegto informāciju saskaņā ar Likuma 23. divi *prim* panta 1., 2., 3. un 4. punkta nosacījumiem, konstatē, ka Smiltenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2021.– 2045. gadam un Smiltenes novada attīstības programmai Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams.

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. pants, 23. divi *prim* pants, 23. trīs *prim* pants.
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 5., 6., 7. punkts.
- Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Birojs saskaņā ar Likuma 23. trīs *prim* pantā noteikto izvērtēja Pašvaldības 2021. gada 14. janvāra vēstuli Nr.SND/3.8/67 “Par Smiltenes novada plānošanas dokumentu izstrādes

uzsākšanu”, Iesniegumu un tam pievienoto dokumentāciju par Stratēģijas un Attīstības programmas izstrādi. Ņemot vērā iesniegto informāciju un Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktos stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritērijus un piemērojot citas iepriekš minētās tiesību normas un lietderības apsvērumus, Birojs atbilstoši Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punktam secina, ka plānošanas dokumentu īstenošanai nav paredzama tik būtiska negatīva ietekme uz vidi, lai piemērotu Stratēģisko novērtējumu.

Lēmums:

Nepiemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Smiltenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2021.– 2045. gadam un Smiltenes novada attīstības programmai.

Direktors

(*paraksts)

Arnolds Lukšēvics

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Lēmums nosūtīts:

- Smiltenes novada pašvaldībai, *E.Adresē*.
- Valsts vides dienesta Vidzemes reģionālai vides pārvaldei, *E.Adresē*.